

Vet aquí els nostres drets

Contes per explicar els drets dels infants

Vet aquí els nostres drets

Contes per explicar els drets dels infants

Coordinació: Elena Díez Villagrasa i Sandra Villa Serradell
Coordinació de l'edició: Eva Sanahuja Mata

Primera edició: novembre 2009

 Esplais Catalans, Esplac

Edita: Esplais Catalans, Esplac
c. Avinyó, 44 2n
08002 Barcelona
Telèfon: 933 026 103 / Fax: 933 020 089
esplac@esplac.cat / www.esplac.cat

Revisió lingüística: Esmena Correccions
Disseny i maquetació: Grafòmon
Impressió: El Tinter, S.A.L.
Impress en paper ecològic

ISBN: 978-84-613-5403-0

Dipòsit legal:

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació
**Oficina de Promoció de la Pau
i dels Drets Humans**

Amb el suport de:

Ajuntament de Barcelona

Obra Social
Fundació "la Caixa"

Vet aquí els nostres drets

Contes per explicar els drets dels infants

Esplais Catalans som una associació d'esplais laica i progressista que treballem des del voluntariat per a la transformació social, mitjançant l'educació en drets dels infants. L'enfortiment dels esplais és la nostra raó de ser. Des de l'any de la nostra fundació, el 1982, la promoció i sensibilització sobre els drets dels infants és un element clau de la nostra feina que s'emmarca dins del *dret dels infants a gaudir del seu lleure i jugar* (recollit sota l'article 31 de la Convenció Internacional dels Drets dels Infants aprovada per Nacions Unides al 1989).

La nostra concepció de l'esplai com a centre educatiu i escola de ciutadania ens porta a apostar perquè a l'esplai es treballi amb els infants l'**educació en, per i sobre els seus propis drets**, atès que aquest tipus d'educació ja és reconegut com un dels seus drets. Segons l'article 29 de la Convenció dels Drets dels Infants, l'educació ha de consistir, entre altres coses, a «enfortir el respecte pels drets humans i les llibertats fonamentals, i preparar l'infant per a una vida responsable en una societat lliure, amb esperit de comprensió, pau, tolerància, igualtat entre els sexes i amistat entre tots els pobles [...]».

Així doncs, cal que els infants coneguin els seus drets, com també els documents on figuren, que són a la vegada els instruments de defensa d'aquests mateixos drets (educació sobre els drets dels infants). Però cal, a més, que els monitors i les monitores els facin partícips d'aquests drets a través de la pràctica quotidiana a l'esplai (educació en els drets dels infants). A través de la vivència d'aquests drets s'adquireixen les habilitats perquè ells i elles puguin dur-los a la pràctica. Finalment, cal educar-los perquè mostrin, envers aquests drets, una actitud de respecte, defensa i desig (educació pels drets dels infants).

I què millor que un conte per fer-ho? Els contes, sobretot si van acompanyats d'il·lustracions, són propers als infants perquè utilitzen un vocabulari senzill, unes imatges suggerents i desperten la seva imaginació i curiositat. Els contes, a més, posen a l'abast dels infants coneixements -en aquest cas sobre els seus propis drets-, promouen actituds –a partir de desenvolupar l'empatia– i desenvolupen habilitats –com ara l'escolta i la creativitat-.

Esplac sempre ha recolzat el treball pels drets dels infants en els esplais, promovent i donant suport a les celebracions de la Diada Internacional dels Drets de l'Infant, que tenen lloc cada 20 de novembre. Històricament els esplais d'un mateix sector geogràfic surten al carrer a celebrar la diada fent activitats que estan relacionades amb els drets dels infants i que són obertes a tota la població. D'altra banda, al llarg de la nostra història, hem elaborat diversos recursos pedagògics i de sensibilització sobre els drets dels infants. Així doncs, responent a un dels drets fonamentals dels infants i a la trajectòria de l'entitat en aquest àmbit, Esplac organitza el concurs de contes infantils i juvenils il·lustrats sobre els drets dels infants i en recull els relats guanyadors mitjançant aquest recurs que teniu a les mans.

I és que aquest 20 de novembre no és un 20 de novembre qualsevol. Enguany se celebra un gran aniversari: en aquella mateixa data de l'any 1959 es va fer un pas important en la defensa dels infants i el reconeixement dels seus drets: un grup de treball de les Nacions

Unides va fer un esborrany de deu principis que detallen els drets bàsics de què tot infant hauria de gaudir, la Declaració dels Drets dels Infants. Trenta anys més tard, el 1989, l'Assemblea General de les Nacions Unides va adoptar la Convenció dels Drets dels Infants després de quasi una dècada d'acords i negociacions entre els estats membres i llargues consultes amb diverses ONG. Aquest últim document suposa, d'una banda, una ampliació i una concreció d'aquells principis a través dels seus articles. I, d'altra banda, la Convenció formalitza i legalitza un canvi en la manera d'entendre els infants: els nens i les nenes són subjectes actius dels seus drets; per primera vegada, els infants no han de ser només protegits i proveïts d'allò que necessiten per desenvolupar-se, sinó que tenen dret a participar en la societat en què viuen.

Els contes que aquí trobareu il·lustren, amb el text i les imatges, cadascun dels 10 principis que recull la Declaració. Així mateix, no podíem oblidar la idea innovadora del document del 1989, el reconeixement de certs drets que permeten la participació dels infants; així doncs, hem introduït un onzè principi que, tot i que no pertany a cap document oficial, concentra el significat dels articles de la Convenció sobre el dret dels infants a participar. Malgrat haver escollit els drets reflectits a la Declaració perquè siguin explicats a través dels contes –atès el seu caràcter sintètic–, hem cregut necessari donar a conèixer la Convenció, ja que és el document que legalment defensa els drets dels infants. Així, amb cada conte trobareu el principi de la Declaració al qual fa referència, juntament amb una selecció dels articles més rellevants de la Convenció que l'especifiquen (indicats amb les sigles CDI). Cal destacar que aquests articles es troben en la seva forma resumida i adaptada.

Per tant, trobareu 11 contes en aquest recull. Aquesta selecció no ha estat una tasca fàcil per al jurat expert que ha hagut de triar entre 68 contes presentats al concurs. Un total de 530 participants, des d'infants de sis anys fins a adults de quaranta-quatre, s'han animat a escriure i a dibuixar, i han presentat els seus relats i les seves il·lustracions, bé

individualment, bé per grups de fins a 50 persones. I és per no perdre tots aquests grans contes, oportunitats constants d'entendre millor els drets dels infants, que els hem volgut recollir a la publicació electrònica que trobareu a www.esplac.cat/vetaqui.

I ara, sense cap més preàmbul, gaudiu dels contes il·lustrats sobre els drets dels infants que aquí es recullen.

CONtes

24 infants de 3 a 5 anys dels esplais Can Parellada (Terrassa), Garbí (Mataró), L'Olivera Rodona (Barcelona) i MIV (Vilafranca del Penedès) que van participar a la Trobada General d'Esplac a l'abril del 2009; amb el suport de les monitores Anna Foguet Font (esplaic Xiroc de Barcelona), Cristina Sánchez Arpal (esplai SCV-Clot de Barcelona) i Aina Sánchez Castelló (esplai Garbí de Mataró).

1

Dret a la igualtat, sense distinció de raça, religió o nacionalitat

Tots els drets enunciats en la Convenció han de ser atorgats a tot infant sense excepció; l'Estat té l'obligació de protegir l'infant contra qualsevol mena de discriminació (CDI, art. 2).

Als Estats on hi hagi minories ètniques, religioses o lingüístiques, l'infant que pertanyi a alguna d'aquestes minories té dret a gaudir de la seva pròpia cultura, a practicar la seva religió i a utilitzar la seva pròpia llengua (CDI, art. 30).

Una vegada hi havia uns astronautes als quals els agradava molt viatjar per l'espai. Eren molt diversos: humans, gripaus, gossos... I els encantava navegar sense gravetat i descobrir nous indrets per poder-ne conèixer les cultures, veure la diversitat d'individus que hi podien trobar i poder fer nous amics.

Un dia tots aquests astronautes viatjaven tan tranquils amb la seva nau especial, fins que de cop i volta, davant seu, es van trobar un planeta molt curiós: era estrany perquè portava unes ulleres enormes que els impedia fins i tot acostar-s'hi. A poc a poc i amb paciència van aconseguir arribar-hi.

Els astronautes van baixar de la nau i van anar a conèixer totes les persones que vivien en aquest planeta. Hi vivien humans, persones que anaven molt estressades i que no paraven de moure's amunt i avall, i alguns animals que passaven molt despercebuts, ja que no tenien un paper gaire important en aquell lloc. Els astronautes van començar a parlar amb els habitants, que eren gent molt seriosa i sense ganes de parlar gaire. El tipus d'edificis que tenien eren gratacels molt alts, i es notava que la gent estava molt enfeïnada i no tenia temps per atendre els nous visitants, així que van decidir marxar a conèixer altres planetes.

Ja tornaven a ser a l'espai infinit navegant amb la seva nau, quan de cop i volta, davant seu, es van trobar un nou planeta, i els astronautes van decidir anar a visitar aquestes noves terres. Es van sorprendre de veure que únicament hi vivien animals. En comptes d'haver-hi ciutats, tot el paisatge era ple de boscos, i fins i tot hi havia un volcà. Mentre anaven passejant van veure un castell en la llunyania i el van anar a visitar. En trucar a la porta els va obrir una nena que els va atendre molt amablement. Resulta que era l'única humana d'aquell planeta i vivia molt bé amb tots els animals que estaven amb ella.

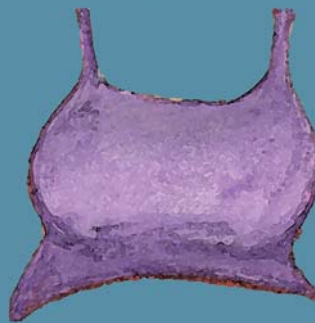

Es va fer fosc, i la nena va convidar els astronautes que es quedessin aquella nit amb ella. S'ho van passar d'allò més bé i es van posar a dormir. De cop i volta, a mitjanit, van començar a sentir uns sorolls molt forts, el terra va començar a tremolar i tothom estava molt espantat. La nena del castell els va anar a buscar ràpidament i els va dir que havien de marxar de seguida del planeta perquè el volcà havia entrat en erupció. Els astronautes van preguntar a la nena si ella i tots els animals tenien algun lloc on anar, ella els va dir que no, i els astronautes van decidir emportar-se'ls a tots amb la nau espacial. Des de l'espai van veure com la lava del volcà anava consumint el planeta deixant-lo tot cobert de foc.

El planeta que hi havia més a prop del que ara s'havia consumit era el planeta ullera, on havien anat abans. Els astronautes van veure que la millor solució era anar a parlar amb els habitants d'aquell planeta, i, en començar a parlar amb ells, van poder observar la rapidesa amb què van respondre a les seves demandes creant una assemblea multitudinària de tots els habitants per poder prendre una decisió tots junts. Els astronautes els van exposar la situació dient-los que els habitants del planeta animal s'havien quedat sense lloc per viure, i els van demanar si podrien compartir el seu planeta amb ells. La resposta de l'assemblea va ser ràpida: podrien compartir el planeta amb ells, perquè justament estaven buscant alguna solució per no anar tan estressats i poder descansar, i, tenint aquells animals allà, segurament se sentirien més tranquils i tindrien ganes de divertir-se. I va ser d'aquesta manera que humans i animals van poder viure junts per a tota la vida.

Jo sóc

Maria Palet i Tort, il·lustradora i monitora
de l'esplai Arc de Sant Martí de Torrelles de Llobregat.

2

Dret a una protecció especial que asseguri un creixement mental i social sa i lliure

L'infant té el dret intrínsec a la vida, i l'obligació de l'Estat és assegurar la seva supervivència i el seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social (CDI, art. 6).

L'Estat té l'obligació de protegir l'infant contra tota mena de maltractaments, abusos i explotacions –de caràcter físic, mental o sexual– que puguin perjudicar qualsevol aspecte del seu benestar. L'Estat té l'obligació d'adoptar mesures per tal d'assegurar la recuperació dels infants que hagin estat víctimes d'abusos, negligències, explotacions o tortures (CDI, art. 19, 33, 34, 36 i 39).

Tota mesura de caràcter judicial o administratiu que s'adopti respecte a un infant s'ha de recolzar en el seu propi interès. L'Estat té l'obligació de vetllar perquè cap infant no sigui sotmès a tortures ni a penes o tractes cruels. No es pot imposar la pena capital ni la presó perpètua a cap infant. No pot ser privat de la seva llibertat d'una manera arbitrària, i aquesta mesura es considerarà com l'última aplicable (CDI, art. 3, 37 i 40).

La meva panxa no pot parar de créixer! Avui el doctor m'ha dit que hi tinc una nena de quatre mesos! Quina il·lusió! Una nena! M'agradaria que fos...

M'agradaria que fos forta com la **Lluna**,
que combat amb molta energia les nits de més soledat.

M'agradaria que fos rebel com una **Ona**,
que es defensa i sap deixar la seva empremta, encara que sigui a contra corrent.

M'agradaria que fos autèntica com una **Gemma**,
sempre apreciada per aquells que la coneixen.

M'agradaria que fos lluitadora com **Àfrica**,
i es preocupés de ser feliç amb allò que té.

M'agradaria que fos serena com el **Mar**,
que sap donar la calma als que més la necessiten.

Jo só!

M'agradaria que fos optimista com **l'Alba**,
que cada dia ens desperta i ens dóna una nova oportunitat
perquè es compleixin els nostres somnis.

M'agradaria que fos espontània com el temps **d'Abril**,
que sempre ens sorprèn!

M'agradaria que fos llesta com una **Duna**,
que aprofita la remor del vent per trobar el millor lloc.

M'agradaria que fos bonica com una **Rosa**,
que sap lluir per ella mateixa encara que visqui en un balcó petit.

I, per sobre de tot, m'agradaria que aprengué a ser molt feliç,
com jo ho sóc ara sabent que aviat la coneixeré.

El nom triat

Ramon Ribas Frías i Àngels Abella Albrich, pare i mare de l'esplai Eixam de Rubí.

3

Dret a un nom i a una nacionalitat

L'infant té dret a un nom des del seu naixement i a adquirir una nacionalitat, de manera que mai no resulti un apàtrida (CDI, art. 7).

L'Estat té l'obligació de protegir i, si escau, de restablir els aspectes fonamentals de la identitat d'un infant: nacionalitat, nom i relacions familiars (CDI, art. 8).

Quan vaig néixer em van dir Jordi. I amb aquest nom vaig aprendre que es referien a mi, que em cridaven l'atenció per tal que els mirés, i, com que això m'agradava, me'l vaig fer meu. Em feia sentir especial tenir un nom per a mi sol que tothom coneixia. Era l'únic de la família que em deia així, i tothom anava Jordi per aquí, Jordi per allà.

Un dia a la plaça vaig sentir un «Jordi!» d'una veu que m'era estranya; però, com que estava convençut que tothom sabia el meu nom, vaig fer el que havia après, girar ràpidament el cap en direcció a qui em cridava amb el somriure a la boca. Aleshores vaig fer un descobriment desconcertant. No era a mi a qui cridaven l'atenció, sinó a un Jordi molt més gran i lleig! Resulta que hi havia altres Jordis al món!

A poc a poc vaig anar descobrint molts més Jordis.

Jordis nens, Jordis grans, Jordis avis i fins i tot Jordis famosos que sortien per la tele.

Quan vaig començar a anar a l'escola estava preocupat, no fos cas que tots els nens de la meva classe es diguessin Jordi, perquè llavors mai no sabríem a qui cridaven. Però vaig estar de sort i vaig ser l'únic Jordi del meu curs, tot i que a l'escola hi havia altres Jordis més grans.

El primer dia ja em vaig fer molt amic del Jorge.

Jugàvem al pati, seiem junts a taula i fèiem parella a les excursions. Ens vam fer tan amics que vam fer que les nostres famílies també es fessin amigues. I un estiu vam

anar de vacances plegats a un càmping de la costa. Allà vam fer altres amics, però recordo especialment en Giorgio, un nen italià molt entremaliat i molt simpàtic.

Tots tres vam fer que aquell estiu fos inoblidable, la sensació de llibertat i de felicitat que vam viure és inesborrable.

Mesos després encara ens escrivíem amb el Messenger. En Giorgio, que tenia molts amics, ens va presentar virtualment en George, un amic seu dels Estats Units d'Amèrica. Entre l'una cosa i l'altra el temps se'ns va escolar i en Jorge i jo vam arribar a final de curs de sisè! I per celebrar-ho vam anar tot el grup del curs a un famós parc d'atraccions prop de París. En aquells pocs dies que vam ser allà vaig enamorar-me perdudament de la Georgina, una nena d'una altra escola que coincidia en l'hotel on ens estàvem. Amb la Georgina em vaig fer el primer petó com cal de la meva vida, i mentre baixàvem a tota velocitat per unes muntanyes russes gegantines!

Un bon dia, en una trobada internacional de joves, on vaig anar amb l'esplai, vam fer un joc per presentar-nos, en què cada un deia el seu nom, i després dèiem el mateix nom transformant-lo segons els diferents països que fèiem l'intercanvi. Allà em vaig adonar que jo era en Jordi, però que també em deia Jorge, Giorgio, George i Georgina, i que en realitat podia dir-me com volgués, com em fos més fàcil que m'anomenessin, tot i que jo seguiria sent sempre per a mi mateix en Jordi.

La Khadija ja té ulleres

Xavier Senabre Via i Antònia Bonell Solsona,
pare i mare d'en Pau i la Maria, de Vilafranca del Penedès.

4

Dret a una alimentació, un habitatge i una atenció mèdica adequats

L'infant té dret al nivell més alt de salut i a l'accés als serveis mèdics; i l'Estat té l'obligació d'assegurar les atencions primàries preventives, l'atenció sanitària per a les futures mares, la reducció de la mortalitat infantil, l'educació sanitària i l'abolició de les pràctiques tradicionals perjudicials per a la salut dels infants (CDI, art. 24).

L'infant té dret a beneficiar-se de la seguretat social i de les prestacions socials (CDI, art. 26).

L'infant té dret a un nivell de vida adequat al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social; els pares en són els primers responsables, però si ells no poden l'Estat els ha d'ajudar, principalment pel que fa a la nutrició, el vestit i l'habitatge (CDI, art. 27).

Al campament de refugiats sahrauís de Smara, enmig del desert de Hamada, hi vivia una nena de sis anys que es deia Khadija. La Khadija jugava amb els seus amics, a la madrassa (escola), als patis del costat de la haima de casa seva, pels carrers del barri (dahira). Sovint, però, s'havia de quedar esperant que els altres acabessin el joc, perquè ella no els podia seguir. Anaven massa de pressa i no els veia del tot bé. Queia, xocava i es desorientava. Els seus amics ho sabien; no li deien res, però continuaven jugant. Quan miraven contes, o a vegades mirant la televisió, algú anava explicant a la Khadija tot el que passava perquè ella no perdés el fil.

«Així no podré jugar mai amb els altres, ni llegir ni escriure», pensava la Khadija. No ho entenia, però era una nena molt decidida i continuava intentant-ho.

Els seus pares, preocupats, ja havien anat diverses vegades a veure el metge de l'hospital de Smara. La Khadija el trobava una persona molt amable, que se la mirava amb moltes ganes de poder-la ajudar, però que sempre acabava posant una cara trista, tot dient:

–Em sap molt de greu, però als campaments de refugiats no tenim el que la Khadija necessita.

El pare li va preguntar on hi havia la possible solució. El metge, alçant les mans cap al cel, va exclamar:

–On vivim nosaltres és molt difícil trobar el que caldria per a la Khadija. És molt injust, ja que tots els nens i totes les nenes han de poder rebre l'ajuda convenient dels metges. Però, de moment, no hi ha res a fer. Cal que tots estiguem atents per fer que les coses vagin per bé.

Un estiu molt calorós, la Khadija va fer un viatge molt llarg. Va participar en el projecte de colònies «Vacances en pau», convidada a casa d'una família d'aquell poble. Va viure en una vila rodejada de vinyes i amb el mar bastant a la vora, per anar-s'hi a banyar. Va conèixer nous amics i amigues amb qui va jugar molt i s'ho va passar molt bé.

Aprofitant aquesta estada, un matí va anar a veure una metgessa de la vista. Era una senyora molt seriosa, que la va examinar detingudament. La metgessa li mirava els ulls, ara l'un, ara l'altre. Li enfocava una petita llanterna, li feia tancar i obrir les parpelles i, al final, li va col·locar unes ulleres molt grosses i estranyes on s'anaven inserint molts vidres de diferents tipus. La Khadija ja estava ben marejada, de tant mirar signes i ratlles i dir si anaven amunt o avall, a la dreta o a l'esquerra. Que no ho veia, aquella senyora, cap a on anaven les ratlles!...

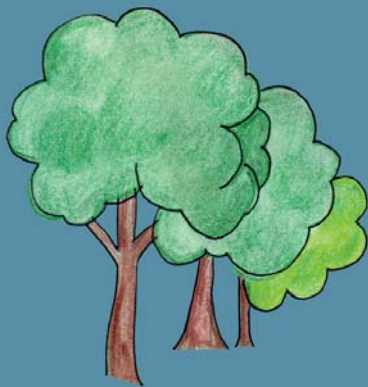
Dues o tres visites més enllà, vet aquí que la Khadija ja lluïa unes magnífiques ulleres per sobre del seu nas. I quina sorpresa que va tenir quan, en posar-se a jugar amb els amics i les amigues, podia veure clarament on s'amagaven. Ella corria i corria. Ara sí que ho veia clar!

Van passar els dies d'estiu i va arribar el moment de tornar a casa seva, a la haima, amb la seva família. I hi va anar contenta, amb una bossa plena de regals i un gran àlbum de fotografies. Des de l'autobús que els va recollir a l'aeroport de Tindouf, va veure les dunes, les haimes i els carrers de color de sorra com si els veiés per primera vegada.

I al costat de casa seva va veure la imatge del seu pare, de la seva mare i els seus tres germans. Amb els braços oberts la cridaven i corrien cap a ella per abraçar-la. Durant uns quants mesos, mentre prenien els tres tes tradicionals sahrauís, la Khadija va explicar, una per una, totes les fotografies de les seves aventures de les vacances d'estiu. Les veia tan clares com els records viscuts.

El bosc de les diferències

Elisenda Gol Busquet i Marta Pina Urbano,
mestres del Centre d'Educació Especial Dr. Folch i Camarasa de Barcelona.

5

Dret a una educació i una atenció especials per als infants amb discapacitats físiques, psíquiques o mentals

Els infants amb discapacitats tenen dret a gaudir d'atencions específiques i d'una educació i una capacitació adequades a fi d'aconseguir la seva integració social i el seu màxim desenvolupament individual, tant cultural com espiritual (CDI, art. 23).

Vet aquí que una vegada, en el bosc de les diferències, molt a la voreta d'una muntanya anomenada la «Muntanya encantada», uns amics, amb moltes ganes d'aprendre, volien anar junts cap a l'escola. Va ser així com la Tortuga, el Cargol, la Llebre, l'Esquirol i el Pardalet es van reunir a l'inici del camí que els duia cap a l'escola. Havien d'arribar dalt de la «Muntanya encantada», i era un llarg camí ple de corbes i de dificultats.

Malgrat que tots tenien moltes ganes d'arribar-hi, el camí els va sorprendre. La Tortuga, que caminava molt a poc a poc, no va poder seguir el ritme dels altres i va arribar quan l'escola ja era tancada. L'Esquirol, bellugadís i juganer com és, saltant d'arbre en arbre i distret amb les pinyes, va sortir del camí i es va perdre. El Pardalet volava tan alt que va perdre de vista els seus amics, es va despistar i, volant volant, va anar a parar al «Llac misteriós». El Cargol, com que tenia tanta por de sortir de la seva closca i de seguir el camí, va estar una estoneta amagadet i després va decidir tornar enrere cap a casa. I la Llebre va anar tan ràpida que, quan va arribar, s'adonà que cap altre dels seus amics no hi era. De sobte es va posar tan trista que va començar a plorar, sense acabar d'entendre per què estava sola. Però, per sort, la Fada de la «Muntanya encantada», en sentir els seus plors, se li apropà tot preguntant-li:

–Per què plores, Llebre?

–És que hi ha un únic camí per anar a l'escola, i, com que tots som diferents, només jo hi he pogut arribar! –digué la Llebre.

ESCOLA

La Fada, sorpresa, li va respondre:

–Uix! Això no pot ser, tots els animallets han de poder arribar a l'escola per aprendre moltes coses. Tranquil·la, trobarem una solució!

I va ser així com l'endemà al matí els amics tornaren a trobar-se, i quina va ser la seva sorpresa quan van veure molts camins diferents:

–Que bé! –van dir tots.

Aquell dia, la Tortuga va arribar a l'hora, perquè el seu camí era curtet. L'Esquirol no es va perdre perquè va seguir un camí d'arbres que el guiaven. El Cargol va ser més valent perquè seguia la bonica cançó que la Fada li anava cantant des de la muntanya. I la Llebre duia un picarol penjat del coll, i el so ajudava el Pardalet a no perdre's.

Que contents que es van posar! Per fi tots havien pogut arribar a l'escola!
Quina alegria!

Cada infant té el dret a disposar dels mitjans adequats a les seves característiques i necessitats per accedir a l'educació. No hi ha d'haver un únic camí, sinó molts i diferents, que s'adaptin als infants i no a la inversa.

Hi havia una vegada...

Rafa Cortés Arrieta, expert en participació dels infants, de Barcelona i Helena Ribas Domènech, il·lustradora del Vendrell.

6

Dret a la comprensió i l'afecte per part de les famílies i la societat

L'Estat té l'obligació de vetllar perquè l'infant no sigui separat dels seus pares contra la voluntat d'aquests, excepte si es tracta d'una mesura de l'autoritat competent que, tenint en compte l'interès superior de l'infant, determini el contrari. L'infant té dret a mantenir el contacte amb el pare o la mare quan estigui separat de l'un, de l'altre o de tots dos (CDI, art. 9, 10, 20, 21 i 25).

L'infant té dret a no ser objecte d'intromissions en la seva vida privada; té dret a la família, al domicili i a la correspondència, i no ha de ser objecte d'atacs il·legals pel que fa a la seva honra i la seva reputació (CDI, art. 16).

L'Estat ha d'assegurar el reconeixement del principi que el pare i la mare tenen responsabilitats comunes en l'educació i el desenvolupament de l'infant; són els primers responsables de l'infant, i la seva preocupació fonamental ha de ser el seu òptim desenvolupament (CDI, art. 18).

Jo plorava amb un arbre, perquè em vaig sentir molt trist quan vaig saber que ell estava trist. Estava trist perquè les persones que vivien al seu bosc anaven construint cases, havien instal·lat una central elèctrica, estenien cables i clavaven pals d'electricitat pertot arreu, obrien carreteres... I el terra cada vegada era més sec, cada vegada més estèril.

I jo, trist, amb aquell arbre, i l'arbre em donava fulles amb què podia eixugar-me les llàgrimes i netejar-me el nas, del qual queien mocs ben llargs que ens saludaven, a mi i a l'arbre, i estaven alegres perquè per fi veien la llum. Vaig abraçar aquell arbre i me'n vaig acomiadar.

Quan vaig arribar a casa meva, vaig dir als meus pares tot allò de què havia parlat amb l'arbre. Ells em van mirar amb cara de preocupació i ulls de melosa tendresa. El pare i la mare se'm van acostar i em van dir que aquell arbre tenia raó i que jo havia tingut molta sort perquè havia pogut compartir aquella estona amb ell. Per desgràcia, cada vegada hi havia menys gent que es podia comunicar amb els arbres, i no sols amb els arbres, sinó també amb els rius, els animals, el vent, el terra, la pols, les flors i, per què no, amb els fanals, les llambordes, les papereres, les olors, els portals, en definitiva, amb tot el que ens envolta, tant si ho veiem com si ho sentim. I el pare i la mare també em van dir que les persones no sols oblidaven de comunicar-se amb les coses, sinó que fins i tot oblidaven de comunicar-se entre elles, i cadascú amb si mateix. Per això em van aconsellar que, si volia compartir les meves experiències amb altres persones, fos fort i no dubtés del que ja havia viscut, perquè segurament trobaria la incomprensió com a única resposta, juntament amb la desaprovació i l'insult.

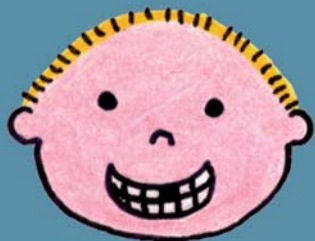
De manera que me'n vaig anar content i convençut al llit, perquè els arbres eren els meus amics, i també eren amics dels meus pares, i perquè podria anar cada dia a parlar amb aquell arbre i, almenys, ens podríem animar tots dos compartint les nostres aventures.

I, quan començava a aclucar els ulls, vaig sentir que alguna cosa grimpava pels llençols. Em vaig mig despertar i, gairebé sense que me n'adonés, un cactus, amb un ocell al cap i un cargol que se li enfilava pel tronc, em va xiuxiuejar a cau d'orella: «Tu que ens entens, dorm tranquil perquè mai no estaràs sol.»

I vet aquí un gat, vet aquí un gos, que això no és un conte i tampoc no s'ha fos.

Un dia especial i diferent

Marta Fontané Sanchez, Maite Martín Serra i Elisa Sanz Navarro,
educadores de l'Espai de la Infància de Poble-sec per a Tothom, de Barcelona.

7

Dret a l'educació gratuïta i dret a divertir-se i a jugar

L'infant té dret a l'educació, i l'Estat té l'obligació de proporcionar educació primària obligatòria i gratuïta, de fer que l'ensenyament superior sigui accessible a tots, i de vetllar perquè la disciplina escolar es fomenti en el respecte i la dignitat de l'infant (CDI, art. 28).

L'infant té dret al descans, al lleure, al joc i a la participació en activitats culturals i artístiques (CDI, art. 31).

Un bon dia el Manel es va llevar al matí i va recordar que a l'escola tocava aprendre a restar.

–Quin avorriment! Mare, he decidit que no vull anar a l'escola perquè no m'agrada fer restes!

La mare, sorpresa, va preguntar-li:

–I què faràs tot el dia, si no vas a escola?

El Manel, molt decidit, s'oferí per acompanyar-la a la botiga a treballar.

Dit i fet, el Manel arriba molt content a la botiga amb moltes ganes de començar a treballar i li pregunta a la seva mare quines feines pot fer.

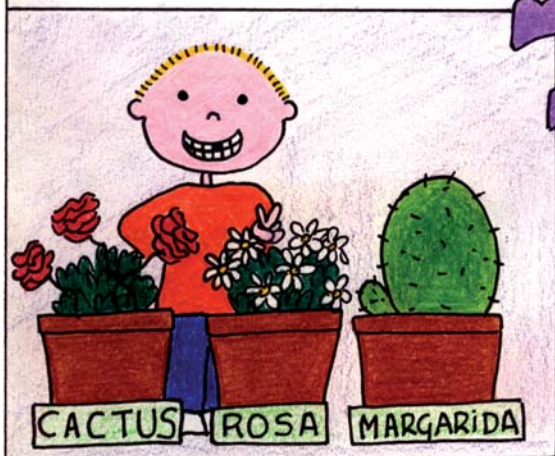
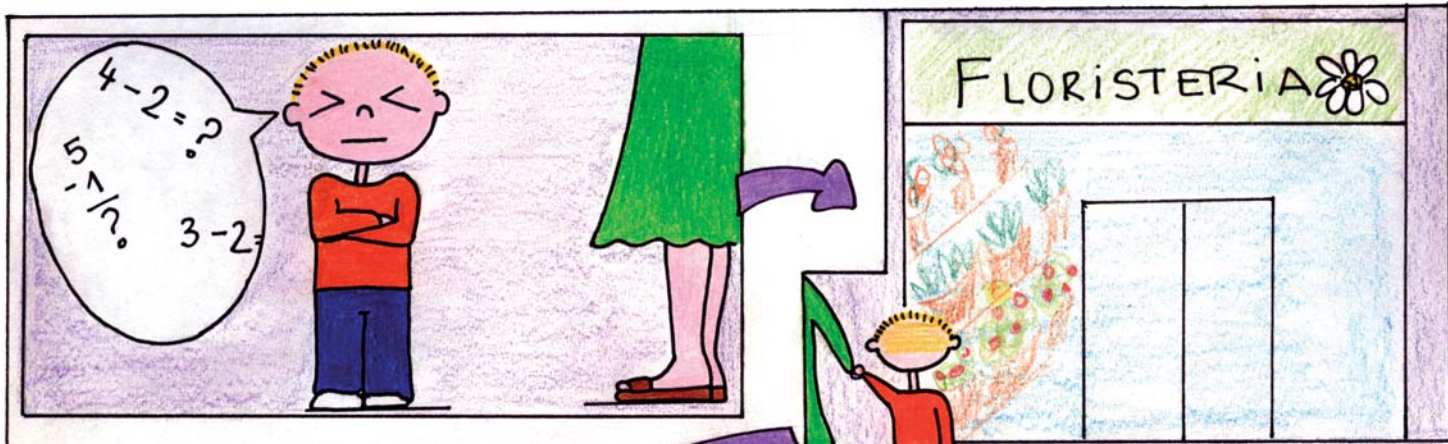
–Tu, Manel – li diu la mare–, seràs l'encarregat de posar el cartell a les flors perquè tothom sàpiga quina és cadascuna.

El Manel, molt content, es va posar a treballar. De seguida cridà:

–Ja estic, mare, he posat tots els cartells!

La mare va anar a veure què havia fet el Manel.

–Però, Manel – li va dir–, si estan tots al revés! Així la gent s'equivocarà!
A veure, doncs llavors pots encarregar-te de cobrar a la gent que compri.
El Manel s'hi va posar molt decidit, perquè li agradava molt la seva nova tasca.

Però, com que encara no sabia restar, es va equivocar tornant el canvi i donava diners de més als clients.

–Home, Manel, no veus que així no guanyarem diners– Doncs ara la teva nova tasca serà regar les plantes. Però, sobretot, vigila de no tocar res, no sigui cas que et facis mal.

–Sííí! –va dir el Manel molt content, perquè li agradava encara més aquesta feina. Però, com que els cartells no estaven ben posats, el Manel no sabia quines plantes eren, i de sobte...– Ai!

El Manel s’havia acostat massa a una planta carnívora que quasi li clava una mossegada. Li havia anat d’un pèl. Llavors –eeccss!– se li havia enfilat una eruga pel braç. I al final no va fer cas de l’avís de la seva mare i va voler tocar un cactus sense saber que punxava molt, i –buahhhhh!– va rompre a plorar quan la planta li va caure al cap.

Quan va arribar a casa, el Manel estava molt cansat de tota la feina i portava una bona ferida al cap, que la mare li va curar. Mentre li anava posant una tireta ben gran, el Manel es va adonar que hi havia coses que encara havia d’aprendre a l’escola. Ja amb el pijama posat, abans d’anar-se’n al llit, li diu a la mare:

–Crec que demà hauria d’anar altre cop a l’escola a aprendre totes les coses que em falten.

I, així, el Manel va tornar a anar a l’escola. Però mai no va oblidar el dia especial i diferent que havia passat a la botiga.

El món no desapareix

Youssef El Maimouni, de Coma-ruga, ex-monitor de l'esplai Zig-Zag del Vendrell i Antonio Garrido, il·lustrador del Vendrell.

8

Dret a una atenció i una ajuda preferents en cas de perill

L'Estat té l'obligació de respectar el dret internacional humanitari i el principi que cap infant de menys de quinze anys no ha de participar directament en les hostilitats ni ha de ser reclutat per les forces armades, i que tot infant afectat per un conflicte armat ha de poder gaudir de protecció i atencions (CDI, art. 38).

El món no desapareix quan tanco els ulls,
però ara ja no em fa por obrir-los.

Al meu voltant hi ha tot de gent espantada, nens plorant de gana, persones ferides, cues davant de les llistes penjades amb els noms dels desapareguts, altres demanen menjar, medicaments, aigua... Homes i dones vestits de blanc i amb estris a les mans parlen dels nombrosos pacients. La mare, la meva germana i jo fa més de deu dies que vam arribar aquí. És un lloc desconegut, ple de rostres que no havíem vist mai, però a la vegada tots ens assemblem, compartim la mateixa mirada, la dels que fugim dels trets, de les explosions, dels morts. De la guerra.

He oblidat quan va començar aquest conflicte, i encara avui ningú no em vol explicar res, diuen que els nens no podem sentir certes històries. Jo no vull saber-ne, d'històries, només necessito entendre per què els homes es fan mal entre ells mateixos. La mare, una vegada, me'n va parlar, però abans em va fer prometre que no li tornaria a demanar per la guerra fins que finalitzés. No em va quedar altre remei que acceptar la seva proposta, ja trobaria altra forma d'esbrinar tot allò que volia. Vaig fer-li que sí amb el cap, i ella, primerament, em va dir que era difícil que hi hagués algú que tingués una resposta a la meva pregunta, perquè cap motiu no és suficient per matar una persona només perquè pensa de diferent manera. Va continuar parlant de fets que havien ocorregut feia molt de temps, però jo ja no entenien res i vaig perdre el fil.

Ara només sé que trobo a faltar la vida que tenia abans de la guerra: l'escola, els deures, enfilar-me als arbres per menjar-me'n els fruits, jugar amb els veïns pels carrers del poble, anar a comprar llet per esmorzar, dormir al meu llit... Trobo a faltar tots els coneguts, tots els amics, tots els familiars que han mort sense cap causa natural. Em manquen tot de petites coses quotidianes que mai no hauria pensat que les trobaria a faltar.

He perdut la por a obrir els ulls, sí, però encara no sé com serà la meva vida després de la guerra. Encara no sé quantes coses he perdut, només sé que he guanyat una incògnita, un dubte, una pregunta sense resposta: per què?

El nen maltractat

Ilham Arbiine Arbai (9 anys), Layla Eddokaly Aznag (8 anys) i Marian Ivailov Nakof (10 anys) de l'Espai de la Infància de Poble-sec per a Tothom, de Barcelona.

9

Dret a la protecció contra l'abandonament i l'explotació en el treball

L'infant té dret a ser protegit contra l'explotació econòmica i contra tota feina que posi en perill la seva salut, la seva educació o el seu desenvolupament integral, i l'Estat té l'obligació d'establir edats mínimes per començar a treballar i d'especificar les condicions laborals (CDI, art. 32).

Els Estats han de posar tots els mitjans necessaris per impedir el segrest, la venda o el tràfic d'infants (CDI, art. 11 i 35).

Hi havia una vegada un nen que era de les Filipines, es deia Rowel i tenia nou anys. Un dia, un senyor que estava de vacances a les Filipines el va veure anant sol pel carrer i el va segrestar per endur-se'l a Barcelona. Quan van arribar aquí, el senyor el va obligar a treballar a la seva feina. El nen no volia treballar i es va escapar.

Va donar voltes i voltes pel carrer, però, com que no coneixia la ciutat, no sabia on amagar-se, fins que al final va trobar un casal que es deia Casal Concòrdia, i és aquí on va acabar amagant-se.

Els nens i els educadors que hi havia al casal el van ajudar a aprendre moltes coses importants, sobretot que els nens tenen drets i que un d'ells és el dret a no treballar.

El nen de seguida es va fer amic de tots els nens i nenes i s'ho passava molt bé jugant amb ells. Però, tot i això, trobava molt i molt a faltar els seus pares i el seu país.

Des del casal el van ajudar perquè denunciés el senyor que l'havia segrestat. Així ho va fer i ben aviat va poder tornar a les Filipines. Els seus pares, quan el van veure arribar a casa, es van posar molt i molt contents, ja que havien estat molt preocupats. La mare va plorar i tot de tan contenta que estava. Li va preparar un pastís de xocolata per celebrar que havia tornat sa i estalvi. El seu pare i la seva germana també van celebrar molt la seva tornada.

El Rowel estava tan emocionat amb la rebuda que li van fer, que va plorar molt, fins al punt de posar-se vermell.

Quan va arribar la nit es va posar a dormir com feia molt de temps que no ho havia pogut fer.

I aquest conte s'ha acabat.

Salom, shalam

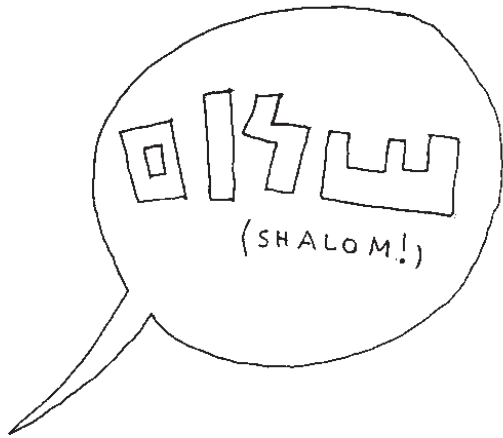
Manel Sastre Angulo, monitor de l'esplai L'Agrupada de Molins de Rei.

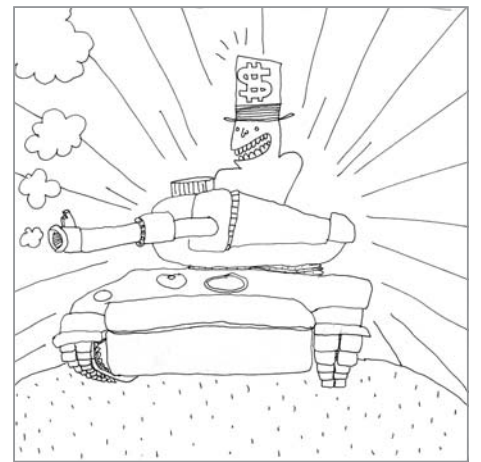
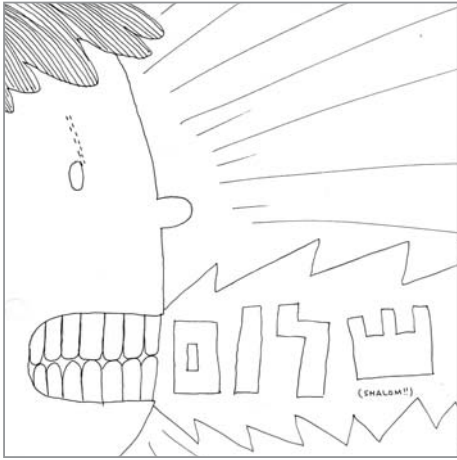
10

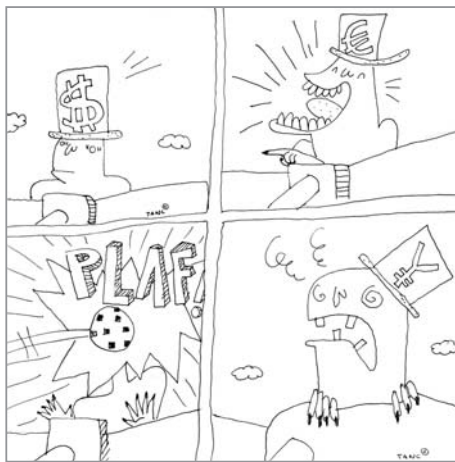
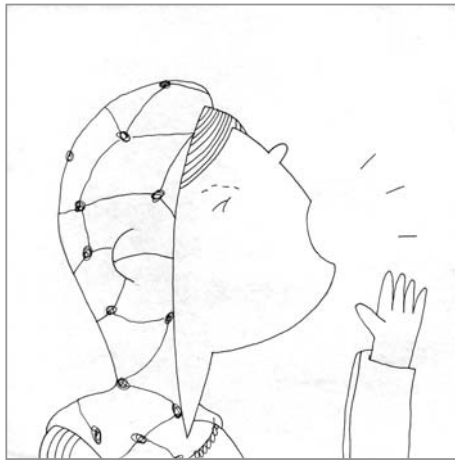
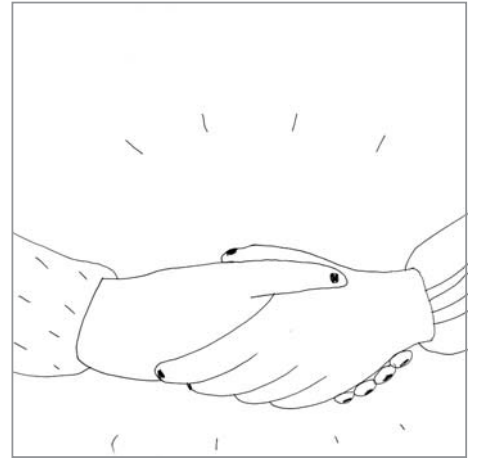
Dret a rebre una educació que fomenti la solidaritat, l'amistat i la justícia entre tothom

L'educació ha d'afavorir el desenvolupament de la personalitat i les aptituds de l'infant; ha d'inculcar el respecte dels drets humans, el respecte dels seus pares, de la seva pròpia identitat cultural, del seu idioma i els seus valors, com també els valors culturals dels altres països; ha de preparar l'infant per assumir una vida responsable en societat i en el respecte al medi natural (CDI, art. 29).

Una

Judith Garganté Serra (Jou) i Hector Santos Sabaté (Keco),
monitora i monitor de l'esplai Guaita'l d'Allella.

11

Dret a la participació en la societat i a la presa de decisions en qüestions que l'afecten, segons el seu procés evolutiu

L'infant té dret, així que tingui un judici propi, a expressar la seva opinió en tot allò que l'afecta i a veure com aquesta opinió és atesa, així com a la llibertat de pensament, de consciència i de religió (CDI, art. 12, 13 i 14).

L'infant té dret a la llibertat d'associació i a celebrar reunions pacífiques amb la condició que els drets dels altres siguin respectats (CDI, art. 15).

L'infant ha de poder accedir a informació procedent de diverses fonts nacionals i internacionals, especialment la que té com a finalitat promoure el seu benestar social, espiritual i moral, i la seva salut física i mental; els Estats han de posar els mitjans per tal que això sigui possible (CDI, art. 13 i 17).

H Em dic Una, vaig caminant pel carrer Marítim, la mare m'agafa per la mà ben fort i em porta de l'un costat a l'altre. Tot el que veig són cames que s'apropen a gran velocitat, i, quan crec que ja estan a punt d'investir-me, tanco els ulls i ella em fa volar esquivant aquelles persones grans que no em veuen. De vegades crec que sóc invisible. Entrem al forn, la meva mare saluda i comença a xerrar.

–Amb qui parles? –li pregunto–. Mama, és la Joana? Que té bastonets de pa?

És la botiguera més simpàtica del barri...

La mare no em sent, hi ha molt de soroll i ningú no em veu ni m'escolta, així que em distrec una estona imaginant que bo que deu ser el croissant que tinc al davant. De sobte la mare em diu:

–Una, vols alguna cosa?

–Sí, el croissant. Que em deixes pagar a mi?

–Una, ja està pagat, au! Marxem, que encara hem de fer moltes coses i s'està fent tard...

Sortim al carrer –pip!, pip!–, penso que, si faig igual que els cotxes, almenys algú abaixarà la mirada per uns instants i veurà que sóc jo, i potser m'estalviaré una estirada al braç. Entrem a una de les moltes sabateries que té el carrer. Que emocionant! M'encanten les sabates; a més, en sóc una experta. Dubto que un sabater estigui tan a prop de les sabates com hiestic jo tot el dia, és l'única cosa interessant que trobo en el fet de ser un cigronet: que et pots fixar en el que es portarà a la nova temporada, el calçat més curiós, el més antic...

La mare em diu:

–Una, entrem a mirar si tenen les sabates que m’agradaven. Jo, contenta i convençuda, li dic que l’ajudaré a decidir-se... La mare contesta molt bé.

La dependenta, una senyora gran, amb cara de cansada i no gaire alegre, s’acosta a la mare i li pregunta si la pot ajudar.

Ella li contesta:

–Em podria deixar emprovar aquestes sabates?

Quan les veig, penso que són maquíssimes i li comento ràpidament a la mare que no s’hi pensi més, que li queden molt divertides. Són vermelles, el meu color preferit, i a més són de xarol. Ben mirat, podrien ser les sabates d’un dimoni que s’ha escapat d’algun correfoc...

La mare sembla que no em sent, té com una bombolla estranya al seu voltant que l’aïlla de tot el món, s’ha quedat capficada mirant-se els peus. Jo li repeteixo que són molt maques... De sobte s’aixeca i li diu alguna cosa a la dependenta, m’agafa per la mà i sortim.

S’està fent tard, i, pel que veig, la mare ja em torna cap a l’escola...

Avui la mestra ens ha dit que pintarem. A mi m’agrada molt pintar; amb el meu avi de vegades ens descalcem i pintem amb els dits dels peus. Fer-ho amb tots els companys de la classe seria molt divertit.

M'acomio de la mare, em fa una abraçada ben de pressa i em diu que ens veurem a la nit, que em quedaré a casa de l'avi fins que ells, els pares, arribin de la feina. Entro a la classe i em començo a descordar les sabates, tenen el nus molt fort i costen de treure, així que m'avanço, i després no ho hauré de fer a corre-cuita.

Van arribant tots els nens i nenes, jo els ho explico, i, com que els sembla una bona idea, es treuen les sabates. La Rosa, la nostra mestra, estarà contenta quan vegi que ja estem preparats. No triga gaire a entrar a la classe tot cantant la cançó de posar-se la bata –botonet, botonet dintre el foradet...

Encara no ha acabat de dir l'última paraula que llança un crit al cel. Ha passat alguna cosa, però no sabem què. Ens pregunta què ens hem pensat. Ningú no sap què respondre. Jo no he pensat res, i, si algun de nosaltres hagués pensat alguna cosa que no es pot pensar, ¿ella ho podria saber d'alguna manera? Tot d'una, dispara un conjunt de preguntes que costen d'entendre, i al final apareix la fabulosa frase: «De qui ha estat la gran idea?» Tots em miren a mi, jo no entenc res.

–Una, has estat tu, oi? Ja parlarem, ja. Tu sempre amb les teves idees de bombera.

No entenc per què em diu sempre el mateix si els bombers apaguen focs i, que jo sàpiga, van amb botes i no pinten. Tots ens posem les sabates. La Rosa diu:

–Avui pintarem... un arbre!

Ostres, que bé! Puc pintar l'olivera que tinc davant de casa, és preciosa i, a més, hi tinc penjada una caseta-niu que vaig construir amb el meu germà. Agafo el color marró i, abans de fer la primera ratlla, la mestra ens diu:

–L'arbre haurà de ser tal com el dibuixo jo a la pissarra, farem un quadrat i a sobre un triangle.

L'Una deixa el color damunt la taula, observa el que ha de fer i ho fa.

L'avi em ve a buscar a l'escola i em pregunta:

–Una, com ha anat avui? Què has après?

Jo no sé gaire bé què vol que li expliqui, què he de dir...

–Ell em torna a preguntar:

–Com ha anat? Que no em sents? Et trobes bé?

–Avi, avui he après que els nens no podem participar en les converses dels adults, he après que la nostra opinió a l'hora d'escollir unes sabates no val, he après que de tant en tant la meua veu no s'escolta per més que cridi...

–Això has après? Saps què farem ara quan arribarem a casa? –diu l'avi–. Pintarem!

–Avi, saps que amb els peus no es pinta perquè t'embrutes?

–Bé, doncs, també tinc colors, eh! –em diu ell.

Arribem a casa, preparem el berenar i ens posem a dibuixar. Mentre obro la capsa dels colors, li dic a l'avi que avui pintarem un arbre... L'avi em diu que li sembla perfecte. Jo em dispeno a donar-li les instruccions i li comento que l'arbre l'hem de dibuixar així: primer un quadrat i després un triangle. I l'avi em pregunta:

–Per què no dibuixem l'olivera?

I jo, sense saber què he de respondre, li dic:

–Doncs... no ho sé, avi. I començo a dibuixar un quadrat i, tot seguit, faig un triangle.

Algunes idees per treballar els contes

Les idees que aquí us presentem van adreçades a educadors i a educadores que treballen amb infants en un esplai, agrupament, escola o a casa; en definitiva, a aquelles persones que volen educar els infants en, per i sobre els seus propis drets a través dels contes tradicionals o els d'aquest recull.

Tant els contes que acabeu de llegir, com d'altres de tradicionals o de més nous, poden ser gaudits i treballats a partir de diferents mètodes. Aquí us presentem algunes idees:

Lectura individual o acompanyada

Els contes il·lustrats que trobareu en aquest recull poden ser llegits de forma individual pels mateixos infants, ja que estan adreçats a ells especialment. Tot i així, la lectura acompanyada per un adult que els pugui recolzar tant en la lectura com en la reflexió posterior, sempre és una opció interessant.

Rondallaire

Els contes tradicionals ens han arribat per transmissió oral, ja que aquest n'és l'origen. Per això, molts dels recursos que fan servir els contes (onomatopeies, repeticions, metàfores visuals, etc.) estan pensats per transmetre els contes d'aquesta manera. Per aquesta raó, explicar contes de forma oral és sempre una bona opció; els infants desenvolupen, entre d'altres, l'habilitat de l'escolta.

Teatre o titelles

L'equip de monitors/es o educadors/es pot representar el conte en comptes de llegir-lo o es pot oferir aquesta possibilitat també als infants, un cop s'hi hagin familiaritzat. Tot i així, canviar el mitjà, significa canviar les percepcions. És a dir, el fet que els infants reconstrueixin activament les històries a través del joc amb els personatges, permet una nova visió més profunda de la història que es treballa.

En teatre, cal tenir en compte que no tots els infants volen o poden ser protagonistes, i que en el cas que tots ho vulguin ser, no sempre hi ha prou papers principals; és per això que cal insistir en la importància del treball en equip, en la necessitat que tothom participi, encara que no actuï: des de fer papers secundaris o apuntar a qui no recorda el text, fins a preparar decorats i vestuari.

El cas dels titelles és similar, tot i que el fet d'estar amagat darrere d'una cortina i fer parlar titelles que no són ells/es mateixos/es, ajuda als infants més tímids o insegurs a deixar-se anar.

Tocar, cantar, escriure

Una altra opció és fer versions musicades dels contes – pot ser molt engrescador si és un grup a qui agrada la música. Els instruments poden ser de construcció pròpia (i amb materials reciclats), i entrar així a treballar nous temes (i drets dels infants emergents, com el dret a un món més sostenible) i noves habilitats.

Una altra possibilitat, pot ser demanar als infants que escriguin cançons o poemes basades en la vida dels personatges. Així, coneixen millor el personatge i el poden arribar a imaginar en d'altres situacions i diferents desenvolupaments de la història.

Gravar

Tot i que els infants estan cada vegada més familiaritzats amb les noves tecnologies, fer-les servir per tractar temes importants no deixa de ser una forma diferent de treballar continguts que sempre engresca els infants. A més a més, té el valor afegit de la feina que es pot fer sobre el llenguatge audiovisual, diferent dels esmentats anteriorment.

D'altra banda, la idea de fer gravacions filmiques a partir de representacions (teatral o de titelles), pot arribar a afegir un grau de seriositat que no arribarem a tenir mai en una representació sense públic durant una tarda d'esplai o a l'aula. Igualment, pot ser una eina útil per a continuar el treball plantejat durant més d'una tarda, i facilitar reprendre el tema amb una visualització de la feina feta la tarda anterior. A més a més, pot servir també per a mostrar la representació davant d'altres grups d'infants o dels pares i les mares, entre d'altres. També pot ser útil per tal que els infants que l'han feta puguin establir-hi un debat, sobretot quan es preveu que entre el moment de la preparació de la peça i el dia de la representació transcorrerà massa temps.

D'altra banda, si s'utilitza només una gravadora de veu, es pot intentar reproduir un programa de ràdio on s'expliquin contes, tot fent èmfasi sobre els sons que cal produir i com fer-ho. Un cop enregistrat, el grup sencer pot escoltar l'enregistrament amb els ulls tancats o tapats per apreciar un efecte major.

Imatges

Els símbols, les imatges i els còmics conformen una part inseparable tant de la quotidianitat dels infants, com del seu món de fantasia. Així doncs, treballar els contes a partir d'aquests elements, és sempre suggerent i motivador per als infants (i no cal ni mencionar la coneguda dita "una imatge val més que mil paraules"). Des de crear històries a partir d'una sola imatge, fins a interpretar imatges d'un còmic sense text o canviar-li el final, les imatges donen sempre molt de joc.

Com aprofundir en el contingut pedagògic dels contes

Reflexionem sobre els contes:

Després de llegir un conte tradicional o que ja està escrit, es poden fer preguntes específiques sobre el dret o drets que treballa el conte (qui diu llegir, diu explicar o les altres mil opcions que hem explicat a l'apartat anterior). És interessant que els infants puguin compartir, en primer lloc, com s'han sentit durant la història. En segon lloc, plantejar preguntes obertes que puguin donar lloc a la reflexió dels infants i al diàleg entre ells.

Aquí us proposem un exemple fàcil amb el conegut conte de *La caputxeta vermella*, sobre el qual es podria treballar amb els més menuts.

Tot i que *La caputxeta vermella* no és un conte que, d'entrada, tingui com a objectiu treballar el “Dret a un nom”, pot donar peu a reflexionar sobre aquest tema.

A partir de preguntes que portin a la reflexió amb els infants, es pot pensar sobre la diversitat que hi ha de formes d'identificació (de vegades és un nom propi, però altres vegades ens podem fer conèixer per altres formes: diminutius, sons afectuosos, etc; abans, per exemple, la gent es deia d'allà on venia o procedia). D'aquí es pot arribar a parlar del dret a tenir un nom i fins i tot al de no ser discriminat (per aquest motiu).

Per això, es podrien fer preguntes com:

- Caputxeta és un nom de nena?
- Si féssim com els pares de la Caputxeta, com et diries ara mateix?
- Que cadascú es busqui un nom lligat a una peça de roba, que li escaigui en funció de la roba que porti aquell dia (i el company de la dreta? I referit a un color, com li diríem al company de l'esquerra?)
- Quin nom de flor ens escauria més?
Quin nom de muntanya o riu ens agradaria dir-nos?
- Hi ha gent que no té nom? Tothom té dret a tenir-ne?
- Hi ha botigues on es poden comprar noms?
- Pots tenir un nom i no saber-ho?

Quan reflexionem amb els infants i volem treballar temes com ara els Drets dels Infants, és important arribar a fer vincles entre allò que explica el conte, que és fantàstic, i allò que és quotidià per a l'infant.

Canviar alguns elements

A partir d'històries conegudes, es poden canviar elements que puguin sobtar i així reflexionar sobre els elements no habituals d'aquell conte. Es pot canviar l'origen o nom d'algun personatge i veure quines expectatives canvien en els infants, o el gènere dels personatges. Cal sempre concloure l'activitat amb uns moments de reflexió.

Canviar el final

Si escollim un conte que considerem que no promou especialment algun dels Drets dels Infants, podem eliminar-ne les últimes pàgines o frases, o callem abans d'explicar

el final; així els infants poden proposar-ne d'altres. Si parlem de titelles o teatre, es pot aturar l'actuació i que els infants espectadors, substitueixin els actors i les actrius, o els i les titellaires, i proposin un nou final. Els infants poden treballar sobre el final tots junts o en grups petits, i modificar la proposta original que pot haver presentat un/a monitor/a o un altre grup d'infants.

Així doncs, amb els contes com a eix principal, es poden treballar molts aspectes relacionats amb els drets dels infants - coneixements, habilitats i valors -. Existeix una àmplia diversitat de mètodes per a treballar-los i de ben segur que la imaginació de cada educador/a i el coneixement del vostre grup d'infants us facilitarà la tria i l'adaptació de cadascun dels suggeriments que us hem fet aquí.

Si us calen idees més concretes, altres recursos o la Convenció dels Drets dels Infants en versió completa, ho trobareu a www.esplac.cat

No podem tancar aquest recull de contes sense fer els següents reconeixements:

En primer lloc, ens agradaria felicitar a tots els autors i les autores dels contes i de les il·lustracions seleccionades, ja que creiem fermament que les seves obres ajudaran a apropar els drets dels infants a tothom que llegeixi el recull, tant infants com adults.

Voldríem també donar les gràcies en majúscules a totes les persones que han fet possible l'èxit del concurs de contes, és a dir, a tots els que ens heu fet arribar el vostre conte il·lustrat: **MOLTES GRÀCIES!**

I, naturalment, al jurat, que ha tingut el coratge i la paciència de destriar, entre una bona pila de contes de qualitat, aquells que més clarament explicaven els diferents drets dels infants: Joaquim Carbó i Masllorens, escriptor de narrativa infantil i juvenil; Teresa Duran Armengol, escriptora de narrativa infantil i juvenil i il·lustradora; Jordi Cots Moner, primer defensor dels drets dels infants del Síndic de Greuges de Catalunya i expert en la matèria; Ruth Garcia Fuster, pedagoga i coordinadora de l'escola de formació de monitors i monitores Escola Lliure El Sol; i Anna Valls Cleries, educadora social i membre de l'equip de direcció d'Esplais Catalans.

Finalment, però no per això menys important, volem agrair el suport de la Comissió Pedagògica d'Esplac i la feina realitzada per l'equip tècnic de l'entitat, sense els quals aquesta iniciativa no hauria estat possible.

Vet aquí els nostres drets... i els nostres contes

- Dret a la igualtat, sense distinció de raça, religió o nacionalitat

1 CONtes
- Dret a una protecció especial que assegurí un creixement mental i social sa i lliure

2 Jo sóc
- Dret a un nom i a una nacionalitat

3 El nom triat
- Dret a una alimentació, habitatge i atenció mèdica adequades

4 La Khadija ja té ulleres
- Dret a una educació i atenció especials per als infant amb discapacitats físiques, psíquiques o mentals

5 El bosc de les diferències
- Dret a la comprensió i afecte per part de les famílies i de la societat

6 Hi havia una vegada...
- Dret a l'educació gratuïta i dret a divertir-se i a jugar

7 Un dia especial i diferent
- Dret a una atenció i ajuda preferents en cas de perill

8 El món no desapareix
- Dret a la protecció contra l'abandonament i l'explotació en el treball

9 El nen maltractat
- Dret a rebre una educació que fomenti la solidaritat, l'amistat i la justícia entre tothom

10 Salom, shalam
- Dret a la participació en la societat i a la presa de decisions en qüestions que l'afecten, segons els seu procés evolutiu*

11 Una

* Aquests principis van ser formulats a la Declaració Universal dels Drets dels Infants (1959), a excepció de l'últim. Aquest l'hem afegit, ja que recull la idea principal de diversos articles de la Convenció dels Drets dels Infants (1989) que reflecteixen el seu aspecte més innovador: els infants no són només subjectes de protecció, sinó que també tenen drets civils i polítics.